IX.

Ceva despre Paisie Veliciovschi şi Evghenie Bulgaris.

Studiind cu mult folos acel prea bogat tablou cultural şi literar pe care ni-l oferă cartea fundamentală a dlui Iorga[1], m'am oprit la următorul pasaj: „Paisie Veliciovschi sau Velitkovschi erà un Malorus, născut la Pultava, unde erà pe atunci Mitropolit poate vestitul cărturar grec Evghenie Bulgaris"[2]. Cunoscând biografia amândurora — fiind întru multe adept al exageratului principiu al lui Carlyle: Biography is the only true history — după cumpănirea chestiunii, am văzut că în timpul naşterii lui Paisie, E. Bulgaris n'a putut să fie mitropolit la Pultava. Paisie s'a născut, după însemnarea lui, la 21 Decemvrie 1722, adecă, după calendarul gregorian, în întâiele zile ale anului 1723, acuma două sute de ani[3], iară învăţatul Bulgaris s'a născut pe insula Corfu, în 1716 şi n'a devenit episcop de Cherson decât în 1775[4].

*

Tot acolo[5] este de îndreptat data naşterii şi morţii lui Bod (1712—1769).

Dr. Bitay Árpád.

X.

De unde şi-a luat Gh. Asachi denumirea de „Albina Românească".

Nu trebue să insist aici asupra rusofiliei lui Gh. Asachi. Pe baza celor următoare aş fi aplecat să cred că acestui simţământ al lui i se datoreşte chiar şi denumirea celei dintâi gazete moldoveneşti «Albina Românească».

Ştim că «Albina Românească» şi-a început apariţia în 1829, supt ocupaţia nu prea uşoară rusească. Pe acel timp viaţa sufletească a Ruşilor a fost închisă hermetic înaintea ideilor liberale ale revoluţiei franceze. Tipărirea a fost dată ca monopol la doi scriitori partizani ai absolutismului: Greč (1787—1867) şi Bulgarin (1789—1859). În redactarea lor a apărut oficiosul guvernului rusesc, organul reacţiunii *Sjevernaja Pčera* (Albina Nordică).

Cred că Asachi, solicitând permisiunea autorităţilor ruseşti, spre a-şi puteà începe editarea gazetei sale, şi-a ales denumirea de «Albina Românească» şi din rusofilie şi din oportunism, vo-

[1] *Ist. Lit. Rom. în sec. al XVIII-lea*, vol. II.
[2] *O. c.* p. 390.
[3] Ştefan Berechet, *Documente Slave*, Bucureşti, 1920, p. 55.
[4] *Kirchliches Handlexicon*, I (München 1907), col. 778.
[5] P. 177 — n. 2.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BDD-A14663 © 1921-1922 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:06:22